

AIY

Dr. Joh. C. Breen, RECHTSBRONNEN der stad AMSTERDAM. Den Haag 1902.

KEURBOEK A. Eerste gedeelte.

I. Dit sijn die wilcoren, die de scoute ende die scepene der stede van Aemstelredamme hebben geleyt ende gewilcoirt.

Blz. 22. [Fol. 11], XXXIV. Van marserye, **tijnwerk** ende coperwerk.

1. Item, ghien mairseman en moet binnen der vryhede sine mairserye toeghen noch vercopen, hy en zy poirter ende ghildebroeder, by xxx sc. Hollans, worde hy bedraghen van den vijnders, ten wair up enen Manendach; ende dierghelijc van **tijnwerke** ende van coperwerke, by der voirscreven buete. Ende die overmans van Sinte Martijngilde zullen wesen die vijnders, ende dat ghilde zal hebben een derden-deel van die bueten. (1413).

KEURBOEK A. Tweede gedeelte.

Blz. 99-100. [Fol. 61]. CLVI.

Opten VIIen dach in Julio anno LXXV is gewilkoert, dat geen **tijn-neghieter** enich **tijnwerc** maken en moet, dair meer loets toe is dan VIII lb loets int Ic, uptie boet van VI lb te verbueren ende bin-nen een jair geen neringe te doen van **tijnwerc** te maken. Ende so en moet geen **tijnwerker** after een Manendach naistcomende enich ge-maect **tijnwerc** in sijn huys hebben, dair meer loets toe is dan VIII loets lb int Ic, uptie verbuernisse van dat werc. Ende so sal een ygelic **tijnwerker** der stede teyken ende sijn selfs teyken, dair hy dat werc mede verandwoirden wille, setten up sijn werc, uptieselve boet. Dit is gecondicht van der stede huys mitter cloc uptie voirscreven dach. (7 juli 1475).

Item, tis te weten, dat dese hondert lb sullen wesen XCII lb fijn tijn ende VIII lb loet; maect Ic lb tesamen.

KEURBOEK B.

Blz. 287. [Fol. 1]. I., .

Den heer ende gerecht gebieden ende beveelen, dat men van voirtan, after Halfvasten eerstcomende, binnen deser stede ende vriheit van dien ghenen herberghen wijn of bier tappen en sal, *noch in hoere huizen hebben*, dan mit mengelens kannen, halfven, vierendelen ende half vierendelen na advenant, die mitter stede maet geyket zul-len wesen; ende zullen de pennen van de kannen alsoe diep in de staen als de maet, die daerof den kannemakers geleverd es, dat vermach; ende dat up die verbuernisse van ellick reyse, die zy be-vonden zullen worden in gebreke te wesen, drie pont sheeren gelts, daerof den aenbrenger hebben sat tderdendeel; ende bevelen voirt mits desen, dat ellick kanne, die hy maken sal, te setten, up die verbuernisse van een lb sheeren gelts van ellick kanne, die sy in gebreke wesen sullen. (26 februari 1494).

- 1) Op den rand staet: "anno XCIIII" en boven aan de bladzijde: "Den XXVIen dach van Februarie anno voirscreven"; terwijl er verder op den rand staet: "Dit weder vernyewet ende afgelesen den IIIen Octobry anno XVe negen."
- 2) Op den rand staet: "Dese additie is gedaen op den XXXen Novembris anno XVe XII".
- 3) Hierbij staet op den rand: "Quere de ista materia after, den XXVIen Augusti anno XVe twe ende den XXXen Novembris anno XVe XII, ende de XIIen July anno XVe XIII".

Blz.290-291. [Fol.2]. VI. Van den olyematen.

Voert, soe gebiedt den heer ende gerecht ende willekeuren mits desen, dat men van voirtan te weten, XIII dagen na Paeschen eerstcomende, binnen deser stede ende de vriheit van dien mit gheenen maten, groet noch klein, olye meten en sal dan die gemaect zijn van copen of tinne; ende dat up die verbuernisse van drie £ heeren gelts van ellicke reyse die in gebreke bevonden worden sal, die men een ygelike sonder verdrach ofnemen sal. Ende omme die toesicht van desen te hebben ende dat de voirscreve willekeure tot profijt ende welvaren van den ingesetene deser stede deuchdeliken onderhouden worden ende wesen mach, soe hebben den heeren van den gerecht daertoe geordonneert ende ordonneren mits desen Willem coperslager omme van alle gebreken, die van desen mitsgaders oick van den gewichten van tvoirscreven artikel vallen ende gebeuren mogen, mitten goede mannen, die geset zijn om tbroet te wegen, daerinne te voirsien als meest tot eer ende profijt deser stede dienen ende behoren sal. (26 maart 1494).

Blz.481-482. [Fol.130]. CCCXCVIII. Roerende dolyematen.

Alsoe tot noch toe diverse ende verscheyden manieren van doene onderhouden ende gebruyct zijn geweest int uuytslyten ende vercoopen by de cleyne penninckwaerde, olye, alsoe wel raepolye als olye van olmen, by maten, die zy ponden, halfponden, vierendelen ende halfvierendelen noemen, deen wat swaerder oft meerder ende dandere watt lichter oft cleyner, daerby dan de schamele luyden dickwyle nyet en weten watt zy coopen, noch oick en crygen tgene dat zy behoeren te hebben, daerinne mynen heeren van den gerechte gaerne souden voirsien, soevele hen doenlijck is; hebben daeromme geordineert ende gewillekeurt, ordineren ende willekeuren mits desen.

1. In den eersten, dat after in Sondage naestcomende nyemant, wye hy zy, en sal moghen raepolye, olie van olmen oft ennige andere olien vercoopen ende by de cleyne penninckwaerden uuytslyten dan by stoepen, mengelen ende halfmengelen, vierendelen ende halfvierendelen, gheeyct nae de mate van der stede, op de boete van een pont Hollants.

2. Item, dat men die maten sal laten maken van thinne, blick oft coopere ende gheenen andere materie, ende die laten eycken by Goert Gerijtszoen ende Cornelij's kanneghieters, nae die mate van der stede als voirscreven is; die te loone hebben sullen van el-

cken mate, die zy eycken ende te pass van groote maken, een oirt van een stuver; ende van elcken mate, die te pass van groote is eer die tot heuren handen coompt te eycken, een deuyt.

Blz.511-512. [Fol.150]. CCCCLXI.,. Van den kannen, ellens, maten oft gewichten.

Al eest soe dat over vele jaeren geleden, tot welvaert van der stede, poirteren ende inwoeneren van dien, een deuchdelijcke willekeure ende ordinancie gemaect zy geweest, dat de tappers mit gheenen kannen en souden moeten tappen, dan mit menghelskannen, halfve mengelen ende vierendelen, ende die geeeyt sijnde mit een **penne** daerinne, nae dordinancie ende mate daeraff sijnde, ende dat die dickwyle vernyeuwt is geweest; soe beduchten nochtans mynen heeren van den gherechte ende zijn wel seker dat vele tappers ende meest all daerinne breuchich zijn, insgelijcx oick de cramers ende andere int onderhouden van der ordinancie van den ghewichtte, ende lakencoopers, snyders ende andere in dellens; dwelck mynen heeren van den gherechte zeere mishaecht ende voorgenomen hebben te remedieren, soe vele als in hem is; waerschouwen, daeromme alle tappers, cramers, lakencoopers, snyders ende andere mit maten, ghewichten ende ellens omme gaende, dat zy van stonden an heure kannen, die zy iock gheenen andere in hoeren huysen en moeten hebben, gewichten ende ellens, elck de zynen, laten maken mit **pennen, eycken ende teyckenen**, navolghende dordinancie daeraff sijnde; want mynen heeren van de gherechte binnen cortten daghen in meeninghe zijn omme te gaen visiteren ende yegelijck, die zy in gebreke vinden, corrigeren ende boetten affnemen, nae luyden der ordinancie ende keuren daeraff sinde.

1) Hier staat boven: "Secundicht ende uuytgeroepen den XXXIen (sic) Novembrijs anno XVC ende XII"; terwyl op den rand staet: en "Weder affgelesen den VIIen Aprilis anno XIIIII". "Weder affgelesen den XVten dach May anno XVC ende XVII".